

వానా వానా వల్లపు తిరుగుతున్న శకుంతల కాలికి

రాయి గుచ్చుకుని కెప్పుమంది.

ఆ చప్పుడుకు సత్తిరా జెక్కడ లేచి తిడతాడోనని చంద్ర లోపలినించి పరిగెత్తుకొచ్చి శకుంతల లోపలికి తీసుకుపోయింది.

“పూరుకో మాయమ్మ పూరుకో తల్లి

ఏడుస్తే నీ కళ్ళు నీలాల గారూ

పాలెన కారవే బంగారు కళ్ళు” అంది దగ్గరకు అద్రాముకొని.

నీళ్ళు నిండిన దాని పెద్ద కళ్ళలో నించి ముత్యాలు జలజలా రాలేయి. తల్లి కొంగులో కళ్ళు తుడుచుకుని ఏడుపు మరిచిపోయింది శకు.

ఉయ్యాలలో పిల్లాడు కాసేపు అటూ ఇటూ విరుచుకొని ముందు చిన్నగా మొదలుపెట్టి, ఎవరూ ఖాతరు చెయ్యలేదని రాగం పెంచేడు. చేస్తున్న పని వదిలేసి చంద్ర గబగబా పిల్లాడి నందుకుంది, భయంగా మొగుడివైపు చూసి.

పిల్లాడి ఏడుపుకి సత్తిరాజు కళ్ళు తెరిచాడు. లేకపోతే మాత్రం ఏద్రపడితేనా — రాత్రి జరిగిన అవమానం బుర్రలో సుడులు తిరుగుతోంది. ఏడెనిమిదేళ్ళ బట్టి ఇస్తున్నాడు ప్రోగ్రాములు—ఎప్పుడైనా ఇదా జరిగిందా?

అస లింకా స్టేజి ఎక్కకుండానే వద్దలతను పట్టుకొని “ఈ మనిషి ఎండిపోయినట్టుంది. దీనిదాన్ మా కొద్ది” అన్నారు నిర్వాహకులు. జ్యోతిషక్షి దాన్లు ఈవిడ స్వేదనయ్యా అంటే ఎవరూ వివరే. చచ్చి వెడి వాళ్ళని ఒప్పించేటప్పటికి తలపాణం తోక కొచ్చి పట్టయింది సత్తిరాజుకి. తీరా వద్దలత పాట్టిలంగా, బాడీ వేసుకొని స్టేజికి “ఉంటే ఈ పూర్ణ ఉండూ—పోతే నీ దేశం పోదా” అంటూ రెండు చరణాలకు గెంతేటప్పటికి ఆడియన్స్ లోనించి కేకలు, ఈలలు, అరటి పళ్ళ తొక్కలు—ఒకటేమిటి! లతని స్టేజి మీద ఒక్క క్షణం కూడా భరించలేదు జనం.

ఎలాగో సుందరితోనే దాన్లు అయ్యాయనిపించాడు. సుందరికి ఉషారుగా గెంతడం చేతకాదు. ముందు దబ్బు తీసుకోబట్టి అదన్నా దక్కింది. తెల్ల వారకుండానే బ్రతుకు జీవుడా అని పట్ట బన్ ఎక్కేసేడు గ్రూప్ ని తీసుకొని. వచ్చినదగ్గర్నుంచి ఏదా మెలుకువ కాని స్థితిలో మంచం మీద పడి అలాగే పొర్లుతున్నాడు.

పిల్లాడి నోట్లకి పాలెక్కువ వచ్చేసి ఉక్కిరి బిక్కిరయిపోయాడు. చంద్ర పిల్లాడి తాడనమీద పూడింది.

సత్తిరాజు తలెత్తి చూసేడు. చంద్ర పిల్లవాణ్ణి ఒళ్ళో వేసుకొని పాలిస్తోంది.

రోజూ పనులు రాసుకొని స్నానం చేయడం వల్లనేమో, పచ్చగా ఉంది. నడికట్టు బిగింపులో నన్నబడిన నడుము. పాలతో నిండిన బరువైన గుండె, బాలెంత తిండితో నునుపెక్కిన బుగ్గలు—మెడబుట్టూ నల్లపూసలు. సత్తిరాజుకి చంద్ర భువన మోహనంగా కనిపించింది. కాసేపు అలా చూసేసరికి సత్తిరాజు దృష్టి మారిపోయింది. చంద్ర చీర

లేకుండా పాట్టిలంగా, బాడీతో పాటుకు లయగా గెంతుతూ స్టేజి మీద కనిపించింది. చూడ్డానికి రెండు కళ్ళూ చాలలేదు. ఒహా! ఏమందం! ఆడియన్స్ లోనించి వన్స్ మోర్లు — కనకవర్ణం— బుకింగ్ ల మీద బుకింగ్ లు. సంవత్సరం తిరిగేసరికి స్వంత వేవ్ లో ప్రోగ్రామ్ ల కెళ్ళుచు. వేవ్ మెంట్లు మీద బట్టలు కొనక్కర్లేదు. బ్రహ్మాండమైన పూట్లు సొంతంగా కుట్టించవచ్చు. సొంత లైటింగ్ ఎర్రెంజిమెంట్, పారాణికాలకూ, సాంఘికాలకూ వేరు వేరు తెరలు ఉపయోగించుకోవచ్చును. తను దుర్యోధనుడి చెమ్మిక్రా డ్రెస్ కుట్టించి, మయసభ సీను నటిస్తుంటే ఆడియన్లందరూ కళ్ళు తిరిగి పడిపోవాలి. అప్పుడి నాలు తాగక్కర్లేదు. డైరెక్టుగా వేట్ కొట్టచ్చు. ఇంగ్లీషు పాటలు, హిందీ పాటలు ప్రాక్టీస్ చేయిస్తే... ఓహా! ఏం డిమాండ్—రేటు వివరీతంగా పెంచెయ్యచ్చు. అసలు మనం పెద్ద తెలివె మెయిన్ టైన్ చేస్తే అడిగినంతా ఆళ్ళు కాళ్ళ దగ్గర తెచ్చి పడేస్తారు.

చంద్ర లేచి పడుకున్న పిల్లాణ్ణి ఉయ్యాలలో వేసి, జాకెట్టు సరిచేసుకుంది. చంద్ర నడుస్తుంటే దాన్స్ చేస్తున్నట్టే కనిపించింది సత్తిరాజుకి. దీవమ్మ! ఎంత పన్నెపోయింది! ఉయ్యాలలో పిల్లాణ్ణి పెట్టుకొని పూరంతా వెతికినట్టు — ఉత్తి ఎదవలాగ పూరుకున్నాను ఇన్నాళ్ళుంటే అనుకున్నాడు.

చంద్రని కేకేసి చెప్పేద్దా మనుకున్నాడు శుభ వార్త. కాని ఎందుకో దాని మోహం చూస్తే జంకు పుట్టింది.

“అన్నం ఒడ్డించవే, ఇప్పుడే వస్తాను.” గబగబా వెళ్ళి రెండు గ్లాసులు పోసుకొచ్చాడు. ఎక్కడ లేని డైర్యం వచ్చినట్టుయింది సత్తిరాజుకి.

“ఇయ్యాలింపి మన బ్రూపురోనించి పెంటమ్మని తీసేస్తున్నాను.” అన్నం తింటూ మొదలెట్టేడు సత్తిరాజు. వద్దలత అసలు పేరు పెంటమ్మ.

“ఏం! గెంతలేకపోతుందా!” అడిగింది చంద్ర.

“అది గెంతలేకపోతే “వాటేసి” గెంతిస్తాను. అదిగాదు. దానేత గెంతిస్తే నన్ను గెంటేస్తానంటున్నారు. రాత్రుందచ్చి కలిపి చిదగ్గో టైర్లరు— ఎలాగో ఒచ్చేం. కాస్త పురుసెయ్యే.”

“చంద్రా!” నట్టింట్లో ముక్కాల్ పీట మీద కూర్చుంటూ కేకేసేడు. చంద్ర పైట చెంకుకి చెయ్యి తుడుచుకుంటూ వచ్చింది.

“పిల్లేదీ?” అడగడాని కేట్ ఎదవ జంకు— విసుక్కున్నాడు సత్తిరాజు.

“మంగమ్మగా రింటికా దాడుకుంటూంది” అంది అనుమానంగా చూస్తూ.

“చంద్రా, ఆ పెట్టి తియ్యి. ఏమనగా నీ—ఒక సారి ఆ గుడ్డ లేసుకోయే. వన్ని రోజులబాట నిన్నుడుగుదా మనుకుంటున్నాను.” లబ్బుగా అన్నాడు.

“ఆ గుడ్డలా!” ఒళ్ళంతా వెలవరించినట్టుగా అంది చంద్ర.

“ఏం, ఏసుకోవా?” అతని గొంతుకలోని అపాంక రాధికి జడిసింది చంద్ర.

“రాత్రికేసుకుంటాలే పోనీ. ఇప్పుడేవరన్నా నూస్తే బాగోదు. పిల్లగాని వచ్చినా!” అంది చంద్ర.

“నువ్వేసి తీరాలి. నా పూట తెదిరించేంటే— నా సంగ తెలియదు. మోపెడు చింతబరికెలు తెప్పించుతాను. దెబ్బకి దయ్యం దిగుతాదట. నేనేం అచ్చున్నా నేటే—నిన్నూ, నీ పిల్లల్ని గుడ్డకొడి పెట్టల్లా ఇంట్లో కూచోబెట్టి ఎల్లకాలమూ పెంచడానికి? ఏం, సుందరి ఎయ్యటల్లే దేటి? ఆళ్ళకంటా నువ్వెక్కు వేటి?” చంద్రని ఆ బట్టల్లో చూసేక పిచ్చెక్కి పోయాడు సత్తిరాజు. ఇదిలాగ స్టేజికిందంటే కనకవర్ణం, కనకవర్ణం. సొంతకారు. చంద్ర వద్దనే కొద్ది సత్తిరాజుకి చిర్రెత్తు కొస్తోంది. సుందరిని పిల్చుకొచ్చేడు.

“ఈ మూడ్రోజులూ దీనిదగ్గర నేర్చుకో. ఎద వేసా లేసేవంటే ముందు పిల్లాడి పీక మీద అడుగేసి తొక్కేస్తాను. ఆ తరవాత నిన్ను. ఇదిగో బెల్టు రాత్రి దెబ్బలు గేపకమున్నాయా?” అరుస్తూ వెళ్ళి అరుగుమీద కూర్చున్నాడు.

శనివారం నాటికి ప్రోగ్రాం కుదుర్చుకొచ్చేడు సత్తిరాజు.

ఆకువచ్చి, గోధుమరంగు డ్రెస్ లు కుట్టించి తెచ్చేడు చంద్రకోసం. ఒకో డ్రెస్ కి అర మీటర్ కన్నా ఎక్కువ పట్టులేదు. అరచెయ్యి వెడల్పు బాడీ చూస్తుంటే చంద్రకి కడుపులోంచి దుఃఖం తన్ను కొస్తోంది.

శనివారం ప్రాద్దున్న ప్రక్కంటి ముసలమ్మకి పది రూపాయల కాగితం ఇచ్చి పిల్ల లిద్దర్ని చూస్తుండ మన్నాడు. మధ్యాహ్నం మయ్యేసరికి అందర్ని పాలెం తీసుకెళ్ళి పడేసేడు సత్తిరాజు. పిల్లాడికి ఉదయం నించి పాలివ్వక గుండెలో నించి బాధలొచ్చి జ్వర మొచ్చినట్టుంది చంద్రకి. ముఖం మీద పడుతూన్న కత్తిరించిన ముంగుర్లను వెనక్కి తోసుకునే వోపిక లేనట్టుగా స్తబ్దుగా కూర్చుంది. సుందరి ఆర్గనైజర్లతో తుళ్ళుతూ కబుర్లు చెబుతోంది అరుగుమీద కూర్చొని.

రాత్రవుతుండగా సత్తిరాజు చంద్రని ప్రత్యేకంగా మేకప్ చేసేడు. కనుబొమలు దిద్దక దేని తరవాత ఏ డ్రెస్ వేసుకోవాలో వరసగా పెట్టేడు.

రాత్రి పదయ్యేసరికి గ్రౌండంతా జనంతో నిండసాగింది. ముందే చంద్రని స్టేజికించి ప్రజల్ని మంత్రముగ్ధుల్ని చేద్దా మనుకున్నాడు గానీ, అదికి ముందే చంద్ర నెక్కిస్తే బెదరిపోతావని ఆలోచించి సుందరి, తానూ డ్యూయట్ పాడడానికి నిర్ణయించేడు. ఆ రికార్డు య్యేటప్పటికి చంద్ర వచ్చి డ్రెస్ తోరడిగా ఉండాలి. చంద్రను పొచ్చరించి సుందరితో స్టేజిక్కేడు సత్తిరాజు.

తెర కొంచెం తొలగించి చూసింది చంద్ర. ఎక్కడచూసినా జనం—ఈలలు—ఒకచోట కొంత మందిపొషారు పట్టలేక దాన్స్ కూడా చేసేస్తున్నారు.

ఒకసారి తనవైపు చూసుకుంది. ఇంటిదగ్గర పాలకోసం కంకటిల్లిపోతున్న కొడుకు గుర్తొచ్చేడు. పాద పుట్టిన ఏడేళ్ళకు పుట్టిన కొడుకు. పెట్టి మీద పచ్చడ్రెస్ వైపు చూసింది.

ఆ బాడీ — భగవంతుడా! అది వేసుకొని అద్దంలో చూసుకోడానికే సిగ్గుతో చచ్చిపోతోంది. దీనితో వాళ్ళందరి ముందూ గెంతుతూంటే — తన

ప్రతికూట...

బండారు లక్ష్మి

ఒళ్ళంతా వూగుతుంటే అందరూ కై వెక్కిరిస్తూ పిల్లడి కడుపు నింపవలసిన తన గుండెను కళ్ళతో తాగేస్తుంటే - తను

"లేలే, నా రాజా - లేపమంటావా" అంటూ ఇక ఆలోచించలేదు చంద్ర. ఇంకో నిమిషంలో పాలు అయిపోయి సత్తిరాజు లోపలికి వచ్చేస్తాడు. అతడి బెల్టు గుర్తుకొచ్చింది. సత్తిరాజు గ్రీన్ రూంలోకి వచ్చేటప్పటికి చంద్ర సూర్యచంద్రా లారీ కేబిన్ సీటు అడుగున నక్క ఉంది.

'వెతకండి, వెతకండి' అని సత్తిరాజు పాదానికి చేసేటప్పటికి లారీ వూరు పాలిమేరలు వదిలేసింది.

చంద్రకి తెలివి వచ్చి చూసేటప్పటికి లారీ అగి ఉంది. సూర్యుడింకా పైకి రాలేదుగానీ, ఆకాశ మంతా పబ్లిసిటీమాత్రం జరిగిపోయింది అతని రాక గురించి.

చంద్ర నెమ్మదిగా క్రిందికి దిగి చుట్టూ చూసింది. రోడ్డు ప్రక్కన పాక ఉంది. ప్రక్కనించి కాలవ వెళుతోంది. పరసగా లారీలు అగి ఉన్నాయి. ద్రైవర్లు కాలవలోకి దిగి మొహాలు కడుక్కుని ఆ పాకలో కెళ్ళి ఆకలి తీర్చుకుంటున్నారు. చంద్రకి ఒళ్ళంతా కుదుపు-జ్వరం వచ్చినట్టుగా ఉంది. పైటవెంగు ఒత్తుగా కప్పుకుని దొడ్డిదారిన పాకలోకి దూరింది. బయల్దేరే ముందు పిల్లడికి పాలివ్యభోతుంటే "ఇయ్యాలింక పాలివ్యక" అంటూ చేతిలో పిల్లడిని లాక్కొని ముసిల్దాని కిచ్చేసేడు సత్తిరాజు. గుక్కవట్టి ఏడుస్తున్న పిల్లడి గొంతు ఎన్నేళ్ళయినా మరిచిపోలేక పోయింది చంద్ర. తిరికగా కూర్చుంటే తల్లిపాలతో పుష్పి గా ఉండి ఒడినిండిన బంగారుకొడుకు, తనను కొడుతుంటే పాదలి పోయి జ్వరం పెట్టేసుకునే చిన్నారి కూతురు జ్ఞాపకం వచ్చి కళ్ళు వాచేలా ఏడ్చింది. ఒకసారి వెళ్ళి పిల్లల్ని తెచ్చేసుకుంటేనా! ఆమ్మో! కర్కటక ముండా కొడుకు వదుల్తాడా!

హోటల్లో సారాబాబల్లలకు బదులు కుర్రీలూ, టేబిళ్ళూ వచ్చాయి. ఇడ్లీ, ఉప్పాకి సాయంగా పెస రట్టు, దోసె కేకలు. సింగిల్ బీ తో పాలు బ్రా సీసా. మిల్కటెర్ భోజనం. మడత మంచాలూ. ఏడేళ్ళ కాలం తీసుకొచ్చిన మార్పులు.

ముసలయ్యకు ఆదాయం పెరిగేటప్పటికి భక్తి కూడా పెరిగింది. వినాయక చవితికి గణపతిని నిలబెట్టి నవరాత్రులు జరపడానికి మనుష్యుల్ని, డబ్బునీ కూడే సేడు. రికార్డులతోనూ, ప్రోగ్రామ్లతోనూ పంది రంకా సందడిగా ఉంది.

క్రాంతి రికార్డింగ్ డాన్స్. చంద్ర మనసు కన్యం చిలుకుతున్నట్టుంది. "ఏమే, చంద్రమ్మా! సాంబారుతో ఉప్పు లేదంట. ఇవ్వేత నీ కూతురు గుర్తు కొచ్చిందేమమ్మా ఆలాగున్నావ్?" ముసలయ్యకు చంద్రమీద పాడిగేదెమీ దున్నంత అభిమానం.

మధ్యాహ్నం రెండవతుండనగా కోలాహలంగా దిగింది డాన్స్ గ్రూప్. హోలాహలంలా ఉన్న సత్తి రాజుని చూసి రామావు వింగినట్టుయిపోయింది చంద్ర. గదిలోంచి బయటికి రాలేడు. భోజనా లయ్యాక అందరూ భుక్తాయానంతో శరీరాలు చేకేసేరు దొరికిన చోట్లా. ఆడవాళ్ళు పెరల్స్

పందిరి క్రింద వడుకున్నారు. పెద్ద పెద్ద కళ్ళున్న ఆ పిల్లను చూస్తుంటే చంద్ర గుండెలో గేలం గుచ్చుకున్నట్టుంది. ఎగినెగిసి వడుతున్న శకుంతల దగ్గర కూర్చోని తల నిమిరింది.

"ఏడిపే నీ కళ్ళు నీలాలు కారూ-పాలైన కారవే బంగారు కళ్ళూ" అంది చంద్ర. తన కళ్ళను తుడుచుకొనే ప్రయత్నం చేయలేదు.

"అమ్మా!" చంద్రను చూపేసింది శకుంతల. ఎదిగి ఎదగని చంద్రవంకను గుండె కడుము కుంది చంద్ర.

"తమ్ము డేడమ్మా?" కన్నీళ్ళు పోయాక అడిగింది.

"తమ్ముడా!" విస్తుపోయింది శకుంతల. నెమ్మదిగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంది. ఆరోజు తమ్ముడూ, తనూ ఏడుస్తుంటే-అమ్మ ఏడుస్తూ నాన్నకూడా వెళ్ళిపోయింది. దెబ్బలు కొట్టి తీసుకుపోయాడు. తిరిగి ఒక్కడే వచ్చాడు. అమ్మని తీసుకురాలేదు వచ్చినదగ్గర్నుంచి ఒకటే తాగుడు. జ్ఞాపకం వచ్చి న్నుడల్లా అమ్మని బూతులు తిట్టేవాడు. పిల్లడి పాలకు డబ్బు లడిగితే "ఇలా తీసుకురా-ఏక పిసికి చెర్ల పడేస్తా" నన్నాడు. ఏడుపు భరించలేక ముసలమ్మ పిల్లా వరికో ఇచ్చేసింది పెంచుకోమని. తను కనబడితే చితకబాదేవాడు. ఎవరిని తీసుకొచ్చినా నాలుగు రోజుల కంటే ఎక్కువ ఉండలేక పోయేవారు. తనది మొండి ప్రాణం కాబట్టి ఎన్ని దెబ్బలు కొట్టినా చావకుండా ఇలా ఉంది.

శకుంతల వెక్కిళ్ళ మధ్య చెపుతూంటే రాయిలా వింది చంద్ర.

"ఎంత కష్టపడింది నా తల్లి!" విచికిచిపోయి చంద్ర మనసు.

"పోనీ, కొట్టినా పరవాలే దమకో. ఇప్పుడు కొత్త పాతం మొదలెట్టాడు. నువ్వు మోసం చేసి, డబ్బు సంపాదించకుండా వెళ్ళిపోయావట. ఆ డబ్బు నే నిప్పుడు సంపాదించాలంట. లేకపోతే ఎవరికైనా అమ్మేస్తాడట."

"వనీ పిల్లను అగ్ని గుండంలో వదిలేసి వచ్చేసేను. పాపంతన బదులుగా ఎన్ని కష్టాలు పడింది పిచ్చితల్లి!" ఆసలు ముసలయ్యను పంపించి పిల్లల్ని రప్పించుకో వలసింది. ఇప్పుడయినా ముసలయ్యతో చెప్పి... వూ... ముసలయ్యతో చెప్పి-ఇనుమును ఇనుమే వంచాలి.

మాట్లాడకుండా కూర్చున్న తల్లిని చూసి అంత వరకూ ఉన్న ఆశకూడా పోయినట్లు నిరాశపడిపోయి

వీరస పడిపోయింది శకుంతల.

"నే నిలా బ్రతకలేనమ్మా. నేను లేకపోతే మాత్రం ఏం పోయింది? నా గురించి మళ్ళీ నువ్వు బాధల్లోకి రాకు. ఇక్కడే ఉండు." శకు మాలలో నిమ్మరం ధ్వనించింది.

చంద్ర ఆ పిల్ల వైపు తేరి చూసి నిస్తేజంగా వచ్చింది.

"శకూ! ఇంతవరకూ నే న్నికోసం ఏమీ చేయ్య లేదు. ప్రేమ లేక కాదు, తల్లి. అనకాశం రాలేదు. నీకేం జరిగినా నేను పోయిన తరవాతే. అదిమాత్రం జ్ఞాపకం ఉంచుకో" అనుకుంది మనసులో.

రాత్రయింది. "పిల్ల డేన్నెయ్యదు." ఇచ్చితంగా చెప్పింది చంద్ర.

"పోనీ నువ్వే ఎయ్య. నువ్వు పడునుగానే ఉన్నావ్!" వెకిలిగా అన్నాడు సత్తిరాజు.

"నువ్వు మామ్మ దగ్గర కూర్చో, శకూ." పంపేసింది కూతుర్ని.

అరగం టయ్యూక డేన్స్ మొదలయింది. "అదోని దొరసాని వరసమ్మనీ

అలిండియాకు చాలెంజినీ, హోలిండియాకు చాలెంజినీ..." రంగు పూసుకుని గొంతుతూంది చంద్ర.

గులాబీరంగు జాకెట్టు-నల్లరంగు చీర బిగించి కట్టింది. ఆమె నాట్యం పురుష ప్రపంచాన్ని చాలెంజి చేస్తున్నట్టుగా ఉంది. అంతకంటే ధాటిగా వేద్దా మమకుంటున్న సత్తిరాజుకి అడుగులు సరిగా పడడం లేదు.

రోడ్డుమీద తన మీద నుంచి జోరుగా పోతున్న లారీయే కనబడుతోంది. అడియన్స్లో ఉన్న లారీ ద్రైవర్లందరూ తన పాలిటి యనుదూతల్లా కనిపిస్తున్నారు ఆతనికి.

"పిల్లనిగాని, తల్లినిగాని తీసుకెళ్ళడానికి ప్రయత్నించే వంటే రోడ్డుమీద ఏకీ డెంటులు పోతావ్!" ముసలయ్య బెదిరింపు చెవుల్లో గియ్ మంటున్నది. "బెంగుళూరు బేబినీ ..."

తన కూతురి కిక భయం లేదు. పాటకంటే చంద్ర ఆట మరీ హుషారుగా ఉంది.

ప్రేక్షకులు ఆనందాన్ని పట్టలేకుండా ఉన్నారు. ఈలలూ, చప్పట్లూ - రోడ్ మీద పోతున్న కారులు కూడా అగిపోతున్నాయి.

మామ్మదగ్గర కూర్చున్న శకుంతలమాత్రం కంటికి మంటికి ఏకధారగా ఏడుస్తోంది, తనకు బదులుగా అడుతున్న తల్లిని చూడలేక. *

Bhanu